

Váralljai Csocsány Jenő (Gyulafalvi és Váralljai Csocsán Jenő) Prof. Dr. életrajza

Váralljai Csocsány Jenő 1931. ápr.7-én született Budapesten. Édesanyja Goszleth Katalin, édesapja dr. Váralljai Csocsány László ügyvéd.

A Gyula nemzetségből származó családjának leszármazása az oklevelek tanúsága szerint 1317-ig vezethető vissza.

1941-48 között a ciszterciták budai Szent Imre Gimnáziumában végezte tanulmányait 7 évig, amikor azt államosították, ezért 1949-ben a Lónyai-utcai Református Gimnáziumban érettségizett.

1958-ban írta doktori értekezését az akkori **Hittudományi karon** „**Az igazságos jövedelemelosztásról**” címmel, **Kecskés Pál és Zemplén György professzoroknál**. Ebben értékelméletet dolgozott ki, valamint a közjó szerkezetét és dinamizmusát vizsgálta.

A következő évben, 1959-ben, Magyarországon először vizsgálta régi anyakönyvekből a magyar demográfiai adatokat, Sződ anyakönyveiből **Szöd, Vácrátót és Csomád népmozgalmát mutatta be a XVIII században** - ezt a tanulmányát a Központi Statisztikai Hivatal adta ki.

1959-61 között a Központi Statisztikai Hivatalban és különböző, levéltárakban történeti statisztikai kutatásokat végzett, majd 1961-63-ban az Országos Kardiológiai Intézet statisztikusa volt.

1963-64-ben klasszikus görög és bizánci művészeti emlékeket tanulmányozott Görögországban.

1964-1966 között közgazdaságtant és szociológiát hallgatott a **római Gregorian Egyetem Társadalomtudományi Karán, ahol 1966-ban postdoktorális licenciát nyert.**

Az 1966-os év kiemelkedő fontosságú Váralljai professzor úr életében. **Ekkor, 1966. június 29-én a hajdudorogi egyházmegye görög katolikus áldozárává szentelték a palermói Santa Maria del Ammiraglio székesegyházban.** Papi pályafutásának fontos állomása, hogy pappá szentelése után 24 évvel, **1990. szeptember 16-án a cunaulti apátságban V. Maximos antióchiai pátriárkával koncelebrált.**

Ugyancsak 1966. november 19-én a Vatikánban tartott magyar liturgiára összeszervezte a kórust, hogy legyen, aki magyarul énekeljen a történelemben először és azóta is utoljára, a Szent Péter székesegyházban. Ezen előzmények tudatában csodálatra méltó, hogy **1998-ban görögkatolikus liturgiát komponáltatott Fekete Kiss Sándorral**; majd később **2010-ben újabb görögkatolikus**, ősi magyar - pentaton dallamokra épülő liturgiát komponáltatott **Vígh Kristóf** zeneszerzővel, aki a professzor úr fölkérésére **Magyar Virrasztást** is komponált, ennek ősbemutatójára 2012. október 13-án került sor a Budapesti Egyetemi Templomban.

Kiemelném itt azt is, hogy a professzor úr a magyar külügyminisztériumban elérte, hogy a hajdudorogi egyházmegyének az érseki rangra emelését szorgalmazzák, ami 2015-ben sikerült, azért, hogy a magyarság ebben is egyenjogúvá váljék a környező országokkal.

Váralljai Csocsány Jenő, 1944 után, először tarthatott magyar görögkatolikus liturgiát Gyimesbükkön, majd Gyimesfelsőlokon 2012-ben.

Mint említettem az 1966-os év különösen fontos az ő életműve szempontjából, ugyanis Colin Clark professzor ebben az évben meghívta az oxfordi egyetemre, hogy közgazdaságtani és demográfiai kutatásokat folytasson. Itt többek között a negatív, vagyis fordított adózás elméletén kívül a gyermekszám-növekedés kérdését, valamint az I. világháború előtti magyar vándorlás tényezőit vizsgálta. Az oxfordi egyetemen Turbo-Pasqual nyelven számítógépes

programot fejlesztett ki a gyermekszám-növekedési valószínűségek számítására és tanulmányozására.

1969-től az oxfordi egyetemen demográfiát adott elő 1994-ig, tehát 25 évig.

A Queen Elisabeth House tagja lett, így előadott az Oxford University Foreign Services Course-on is. Részt vett az Oxford University Strategic Studies Group munkájában, s annak elnöke lett 1973-74-ben.

Egy évvel korábban, 1972-ben Amerikában vizsgálta az odavándorolt magyarság helyzetét és **Mindszenty bíboros** támogatásával igyekezett a Vatikánt rávenni, hogy a mintegy 30 magyar görögkatolikus egyházközségből szervezzenek egyházmegyét, mert különben az Amerikába vándorolt szegény magyarok óriási anyagi befektetése, amivel 30 templomot vásároltak, hogy magyarul hallhassák az istentiszteletet, el fog veszni. Sajnos Mindszenty József hercegprímás halálával ennek a törekvésnek elveszett a hathatós támogatása, mert itthonról 1945 után senki sem törődött velük, ezek a magyar egyházközségek azóta, nagyrészt elenyésztek.

1975. november 30-án az **Árpád Akadémia rendes tagjává** választották, és 1976. ápr. 26-án **gr. Wass Albert meghívta az Erdélyi Világszövetség elnöki tanácsába.**

Vezetésével az **Egyesült Királyság-beli Erdélyért Bizottság** többek között **Magyary Lajos** székely költő, valamint 1993. októberében **Tőkés László** angliai látogatását szervezte meg, továbbá anyagilag támogatta a kézdivásárhelyi br. Szentkereszty Stefánia Kórházat. Jelentős tüntetést szervezett Londonban a dunai gátak ellen.

Váralljai Csocsány Jenő professzort 1994-ben a Pázmány Péter Katolikus Egyetem hazahívta, hogy szervezze meg a szociológia tanszéket Piliscsabán. 1996-ban nyerte el a Pázmány Egyetem Társadalomtudományi Intézetének az akkreditációját.

Szociológiai, demográfiai témában több mint 20 publikációja jelent meg, főbb munkái:

Három Pest vármegyei falú népesedése a XVIII. század második felében (Történeti Statisztikai Közlemények, 1959, 1-2, 58-107. o.);

Negative Income Taxation in the United Kingdom (Oxford 1968, 67. o.);

La population de la Hongrie au XXe (ventien) siècle (Paris 1977, 242 o.);

Ezt 1977-ben a francia Centre Nationale de la Recherche Scientifique adta ki Párizsban.

Ebben részletesen vizsgálta az elszakított területeken élő magyar népesség alakulását, amivel a kommunista vezetés alatt álló Központi Statisztikai Hivatal egyáltalán nem foglalkozott. Gyermekszám-növekedési valószínűségeket számított benne. Az első világháború előtti kivándorlás gazdasági rugóit vizsgálva rámutatott, hogy a magyarok kivándorlása a búzából származó jövedelemtől és a termés ingadozásától függött, a szlovákoké a burgonyatermésből származó jövedelemtől, a románoké pedig a kukorica árától. A 1905 és 1904 között a magyar kivándorlók 24,4 % egy éven belül visszatért Magyarországra, a szlovákok 29,5 % két éven belül és a rutének 35, 2 % pedig három éven belül.

Gyermekszám-növekedési valószínűségek Kelet-középeurópában és Délkelet-Európában (Demográfia XXXVI, 1993 2-3. 238-276.)

Gyermekszám-növekedési valószínűségek 1989 előtt és után (Demográfia XLIII, 2000, 2-3, 279-304. o);

Theory of Value and Money based on Thomas Aquinas (Verbum VII. 2005/1, 1-25. o.)

Magyarországra visszatérve, a népesség utánpótlásának katasztrofális hanyatlását és annak elemzését vizsgálta és vizsgálja számos tanulmányában. Már 2000-ben javasolta a *Demográfia* folyóiratban, hogy a három és többgyermekesek arányosan nagyobb nyugdíjat kapjanak, mert azok gyermekei tartják el az öregkorú gyermekteleneket. A nyugdíjasok egyre

növekvő aránya ugyanis lehetetlenné teszi a szociális biztosítás egyensúlyát, következésképpen a nemzet kipusztul. Az Óbudai Egyetemen tartott Báthory-Brassai konferencián 2012 július 6-án kimutatta, hogy míg akkor az országos átlagban a gyermekszám 1,34 volt, a valóban vallásos családok gyermekszáma elérte a 2,1 utánpótlási szintet, sőt meg is haladta, ami azt mutatja, hogy, ahogy a kereszténység őrizte meg a magyarságot a Kárpát-medencében ezer éven át, csak a kereszténység biztosíthatja a jövőnket.

Kultúrtörténeti, művészettörténeti munkásságának alapja a **klasszikus görög és bizánci művészeti emlékek** 1963-64. évi görögországi tanulmányozása volt Itáliában, melyet 1964-66 között, különösen a **renaissance műemlékek** tanulmányozásával folytathatta Rómában, Firenzében és Velencében.

Oxfordban kezdte meg a **magyar monarchia és az európai renaissance témában** a kutatásait a **művészettörténeti tanszék vezetője Prof. Francis Haskell és Christopher Lloyd** segítségével, aki később a királyné képeinek az őre lett.

Erre vonatkozó első előadását a *Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör luganói konferenciáján* tartotta 1982-ben, összefoglalása a *Gesta Hungarorum* I. 179-181. oldalán található. *The Turin Shroud and Hungary* c tanulmánya az *Ungarnjahrbuch* 1987. évfolyamában jelent meg Münchenben.

2005-ben adták ki oxfordi kutatását „**A magyar monarchia és az európai renaissance**” címmel 303 oldalon. (Ismertette **Prof. Prokopp Mária**, *Rivista di Studi Ungheresi* 537-542. o. és *Ungarnjahrbuch* 2008 537-542. oldalán; Bernard Le Calloch pedig az *Etudes Finno-Ougriennes* 2007, 38. szám 250-253. o.)

A jelen életrajz bemutatása során nincs arra lehetőségem, hogy mindenre kitérjek, de a magyar művelődést illetően Váralljai Csocsány Jenő professzor úr kutatásai során számos, nagy jelentőségű fölfedezést tett. A teljesség igénye nélkül nagyon röviden sorolok fel néhány meglehetősen fontosat ezek közül, hogy Önök betekintést kaphassanak a magyar művészettörténetben egyedülálló meglátásaiba, következtetéseibe:

2011-ben fejezte be „**A Magyar Szent Korona eredete**” című értekezését. Bebizonyítja, hogy a **magyarok Szent Koronájának** szentségét, a szentírás szerint, ékővei és szerkezete is tanúsítják. Következtetése szerint a latin korona apostolainak rekeszzománcai Szent István halála előtt készülhettek. Rámutat arra, hogy az írott források tanúsítják, hogy a magyar királyok hétszer is használták 1038 és 1072 között. Világossá teszi, hogy a görög korona rekeszzománcai világviszonylatban is, az 1074-77-es időszakban készült, legjobb rekeszzománcok. Rámutat arra, hogy a sinai hegyi Szent Katalin kolostorban lévő Szent Konstatin és Ilona ikon, amelyet Árpádházi Álmos készíttetett a magyar Szent korona pártázatos görög koronáját tükrözi. Továbbá felfedezte, hogy a pártázatos Szent Korona legrégebbi ábrázolása a Vatikáni könyvtár Barberini psalterium (Vat. Barb. gr372 folio 5) 5-ik levél előoldalán található meg, valamint II. Endre koronázási dénárján is.

A magyar koronázási paláستtal foglalkozó elemzésében bebizonyítja, a görög áldásadások és a bizánci ikonográfia tanúsága szerint, hogy azt a veszprémvölgyi apácák hímezték.

A paláston látható vértanúk királyi koronája és országalmája mutatja, hogy Szent Istvánt a II. Szilveszter pápa által küldött reimsi ordó szerint koronázták meg. Bebizonyítja, hogy az apostolok trón építményei a magyar korabeli faépítészetet tükrözik. Továbbá rámutat arra is, hogy a palást alsó sávjának díszítés motívumai rokonok a z Etele-kard vagy Attila kard, és Hagia Sophia déli karzatán látható, Árpádházi Szent Piroskát ábrázoló mozaik, köntösének hímzésével. Azt is ő fedezte fel, hogy a koronázási paláston Szent István királyunknak a balkezén hat ujja van.

A **Nagyszentmiklós-i kincsről** szóló tanulmánya különösen fontos. A **21. tányérról** kimutatta, hogy azon a hosszú görög betűs fölirat, valójában a legrégebb X. századi magyar nyelvemlék, éppen úgy, mint 9. és 10. tányéron, a 21. és 22. kelyhen és 17. kürtön levő rövidebb, de azonos rovás-föliratok. A 9. és 10. tányér görög fölirata keltezi ezeket a tányérokat és közvetve az egész nagyszentmiklósi kincset: CR A SZENT(elt) VÍZ EREJÉVEL NYUGTASD MEG JÉZUS SZENT ÜDVÖZÍTŐ ISTVÁN GYULÁT 6497[=AD 989]. Tehát következtetése szerint, *ezeket a tányérokat István gyula 989. évi temetésére készítették, és így e kincsek eredetileg a Gyula nemzetségéé voltak.*

Ezt alátámasztja az is, hogy a 7. kancsón látható női alak hat keble azt mutatja, hogy a kancsón Emese álmát ábrázolják a turulmadárral, a 2. kancsó alakjai pedig Gyula vezért, a Gyula nemzetségből való Etele királyt és Saroltot ábrázolják.

Váralljai professzor úr úgy véli, hogy a jászberényi kültre, azaz Lehel kürtjére Hunor és Magor vadászatát és a kürt ünnepét faragták a magyar krónikák történeteiből. A jászberényi kürtön griffek őrzik a turulmadarat, a táltosok dobolnak, s kastély alatt táltoslovak küzdenek.

Szent László király jelenleg Győrben őrzött hermájáról úgy gondolja, hogy Szent László szentté avatásakor 1192-ben Tekus fia Dénes készítette.

Továbbá kiderítette, hogy a **berni szárnyas oltárt** Árpádházi Anna és Palaiologos II. Andronikos menyegzője alkalmával küldték a budai udvarba.

Váralljai professzor úr bebizonyította, hogy Bíborban születet Konstantin Wérbulcsot és az erdélyi Gyula vezért, a 944-ben Bizáncba vitt, **edesszai mandylionnal, azaz a turini lepellel** térítette meg. Rámutat arra is, hogy ezt a különleges ereklyét Árpádházi Mária Margit császárné 1222-ben Magyarországra hozta, a Pray codex és a Mária Margit fiának trauí sírfelirata a bizonyíték rá.

A **budavári szobrok** kapcsán, melyeket Zolnay László talált, bebizonyítja, hogy Zsigmond király udvarának országnagyjait ábrázolja, így többek között *Garai Miklós nádort, Hunyadi Jánost és Ozorai Pipót.*

2007-ben a Mátyás év kapcsán öt előadást is tartott a magyarországi renaissanceról az MTA felolvasótermében. Kimutatta, hogy **Janus Pannonius**, aki Pannonia földjére, a Duna mellé csábította a műzsákat Drávaszögnél született. Szőke volt és így tudta a professzor úr azonosítani Mantegna festményén a jelenleg a velencei Akadémián és a paduai Eremitani templomban; valamint az Albi Strabon kézíraton. Ismeretlen versét is azonosította a Vatikáni Könyvtár egyik kéziratában, és bebizonyította, hogy az asztrológiai verses föliratok Mátyás budai palotájában is Janus Pannoniustól származnak, amint az ő verse magyarázza meg Hunyadi János sírjának domborműveit is.

Nagyszerű kutatási eredménye, hogy a **Mátyás Graduále** Mátyás és Beatrix rokonainak, valamint udvaruk tagjainak ábrázolását rejti, s megmutatja, hogy Mátyás Zsigmond unokája volt, hiszen Mátyás király szőke haját az öröklés rendje szerint éppen Zsigmodtól örökölte, ugyanis többek között a Kárpátokon túli területeken nem éltek szőke hajúak a XV. században. Mátyás trónkárpitjának címere is luxemburgi származását tanúsítja.

Bebizonyítja, hogy Mátyás királyunk Buda várában a magyar művelődést az európai kultúra csúcsára emelte:

Váralljai professzor úr kimutatta hogy **Leonardo da Vinci „Angyali üdvözlétén”** Szűz Mária valójában Beatrix magyar királyné arcvonásait rejti. Rámutat arra, hogy a párizsi

„**Sziklás Madonnát**” **Ludovico il Moro** Mátyás király számára festettette, s az ő udvarába küldte. Továbbá kimutatta, hogy **Aytósi Dürer** alkotta **Corvin János híres arcmását**.

Úgy véli, hogy **Mátyás király bautzeni szobrán** platon Politeiája-beli barlangból a plátóni ideákat fürkészi.

(Mátyás korában Platon bölcseletét a Nyulak szigeti apacák is idézték a Alexandriai SzentKatalin legendájában. Mátyás tudósai között volt Galeotto Marzio, aki fölismerte, hogy a bolygók a naphoz vannak láncolva, amivel a kopernikusi fordulatot készítette elő.)

Egy különösen fontos tanulmányában bebizonyította, hogy a budai udvarban II Ulászló és Candalai Anna menyegzőjére készítették azt az **Egyszarvú vadászatot ábrázoló falikárpit sorozatot**, ami ma a New York-i Metropolitan Múzeum tulajdonában van és a Cloisters-ben őrzik. Ennek ábrázolásai valójában a csíkménasági oltár stílusát tükrözik, és II. Ulászló országnagyjait ábrázolják azon, a korabeli európai uralkodókon kívül. II Ulászló Münchenben őrzött portréját **Giorgione** festette meg, éppen úgy, mint Candalai Anna azon képét, amely menyegzőjéhez vezetett.

Váralljai professzor úr fölfedezte, hogy **MS mester Martinus Strigoniensis, vagyis Esztergomi Márton**. 2006-ban az esztergomi Keresztény Múzeum meghívására „*M. S. mester 500. évfordulóján*” tartott erről előadást. **MS mester Esztergom-i kálváriáján**, a jobboldali vitézen a Sárkányrendnek olyan vállszalagját viseli, mint Beatrix királyné a Pierpont-Morgan könyvtár corvináján, a sárkány kardos századosnak a nyaklánc is sárkányrendi, továbbá azt is fölfedezte, hogy baloldalt, a háttérben, a vár, a trencsényi várat jeleníti meg. Továbbá bebizonyítja, hogy Martinus Strigoniensis jelenleg **Lilleben lévő, Három királyok** képén a középkorú király, aki kinéz a képből, nem más, mint *II. Ulászló* magyar király.

Végezetül néhány kitüntetését említem még:

1988. július 29-én a Szent Lázár lovagrend jogi lovagja és rangidős káplánja lett.

1990. szept. 9-én a Vitézi Rend Jubileumi érdemkeresztjével tüntették ki.

2002. november 22-én a Szent Lázár Lovagrend lelki nagyperjele lett,

2004. szeptember 25-én a Szent Lázár Lovagrend Egyházi Nagykeresztjével tüntették ki.